

VZTAHY MEZI SLOVY

slova protikladná (*antonyma*)

Jsou to slova opačného významu.

holka × kluk malý × velký dole × nahoře spí × bdí

slova souznačná (*synonyma*)

Jsou to slova stejného nebo podobného významu.

holka || dívka velikánský || obrovský běžet || utíkat

slova citově zabarvená (*expresiva*) – slova hanlivá a lichotivá

Mají podobný význam jako slovo neutrální, ale s kladným nebo záporným hodnocením, lichotivá slova jsou obvykle zdobněliny.

hanlivá: flaška – láhev barabizna – dům čokl – pes

lichotivá: hajat – ležet chlapeček – chlapec Bětuška – Alžběta

slova nadřazená, podřazená a souřadná

Mají širší význam (slovo nadřazené) nebo užší význam (slovo podřazené). Nebo mohou mít význam na stejné úrovni (slovo souřadné).

živočich – **slovo nadřazené** ke slovu pták

↑
pták → ryba – **slovo souřadné** ke slovu pták

↓
kos – **slovo podřazené** ke slovu pták

slova mnohoznačná (*polysémantická*)

Mají víc významů. Význam byl přenesen na základě podobnosti.

kohoutek –   koruna –   houba –

slova souzvučná (*homonyma*)

Znějí stejně, ale významem spolu vůbec nesouvisejí, vznikla různě.

raketa – pálka, dopravní prostředek los – zvíře, výherní poukázka

STAVBA SLOVA

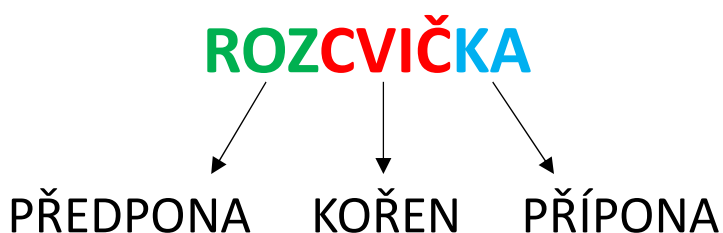
Slova se skládají z různých částí (nemusí mít všechny):

kořen – hlavní část, kterou může mít slovo společný s jinými slovy

předpona – část slova před kořenem (může být jedna nebo více)

přípona – část slova za kořenem (většinou je jich několik)

koncovka – poslední přípona, která pouze mění tvar slova (nevznikají nová slova)

PŘÍBUZNÁ SLOVA

Jsou to různá slova, která spolu významově souvisejí a mají stejný kořen, ale různé předpony nebo přípony. Kořen může mít různou podobu.

hrad – **hradby** – **hradební** – **podhradí** – **zahrada** – **zahradník** – **zahradní**

bůh – **boží** – **zbožný** – **náboženství** – **bohatý** – **boháč** – **zbohatnout**

TVARY SLOV

Některá slova mají různé tvary. Skloňujeme je nebo časujeme. Měníme konec slova – koncovku. Stále je to ale stejné slovo.

kočka – kočky – kočce – kočku – kočko – kočkou – koček – kočkám – kočkách – kočkami

nakupuju – nakupuješ – nakupuje – nakupujeme – nakupujete – nakupují